

'Markermeer-IJmeer kan Nederlands natuuricoon worden'

Het Markermeer-IJmeer kan uitgroeien tot één van de natuuriconen van Nederland. Het gebied heeft de potentie om zich te ontwikkelen tot één van Europa's belangrijkste wetlands. Dat stelt de Werkmaatschappij Markermeer-IJmeer (WMIJ) in een rapport over de toekomst van het gebied.

De WMIJ stelt in het onderzoek de samenhang tussen ecologie en economie centraal. Drie consortia van bedrijven ontwikkelden - op uitnodiging van de WMIJ - ecologisch kansrijke varianten voor de toekomst van het Markermeer-IJmeer die goedkoper zijn dan het basisplan. Ook Natuurmonumenten kwam met een plan: de Marker Wadden. Als de voorgestelde innovaties succesvol worden doorgevoerd, kunnen de kosten in het beste geval met zo'n 40 procent worden teruggedrongen: naar circa 110 tot 170 miljoen euro op middellange termijn tot circa 350 tot 520 miljoen op lange termijn.

De voorgestelde varianten kunnen gebruikt worden in de concept-Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer, waarin in de komende periode samenhangende besluiten zullen worden genomen over

stedelijke ontwikkeling, bereikbaarheid en ecologie in dit gebied.

In twee van de drie varianten wordt een grootschalig wetland gerealiseerd langs de Houtribdijk. Een derde variant omvat vooral ingrepen in ondiepe delen aan de (Noord-Hollandse) westzijde van het Markermeer. Bepalende elementen uit alle varianten zijn: helder en troebel water, beheersing van vrij rond bewegend slib, vloeiende overgangen tussen water en land, en ecologische verbindingen.

Het plan van Natuurmonumenten, dat voorziet in de aanleg van een omvangrijk wetland, is in twee van de drie varianten inpasbaar. Daarmee kan de eerder toegekende bijdrage van de Nationale Postcodeloterij van 15 miljoen euro voor Marker Wadden daadwerkelijk gebruikt worden.

Vorig jaar november heeft de WMIJ al haar rapport 'Naar een toekomstbestendig ecologisch systeem' opgeleverd. Dat rapport zet de maatregelen die nodig zijn om de kwaliteit van het Markermeer-IJmeer te herstellen en "duurzame ecologische veerkracht" te creëren, op een rijtje. De belangrijkste maatregelen zijn de aanleg van een grootschalig moeras van op termijn 4.500 hectare bij de Houtribdijk, circa twaalf kilometer luwtemaatregelen bij de kust van Noord-Holland en 300 hectare vooroever bij de Lepelaarplassen in Flevoland. Het was de taak van de WMIJ om de benodigde informatie voor besluitvorming op een rij te zetten. Nu is de minister aan zet, samen met de regionale bestuurders. Mede op basis van het eindrapport van de WMIJ komt het kabinet naar verwachting begin 2013 met een ontwerp Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer.

Eerste grensoverschrijdend Interreg-project succesvol, tweede begint

Vijf Nederlandse en Duitse waterschappen hebben het programma Interreg IV A succesvol afgerond. Onder de noemer 'natuurlijke grenswateren' (Nagrewa) werkten zij de afgelopen jaren samen om de kwaliteit van beken en rivieren in het stroomgebied van de Maas te verbeteren. Na het zuiden is nu het noorden des lands aan de beurt. Bedrijven en kennisinstellingen gaan, onder leiding van Wetsus, aan beide zijden van de grens de komende twee jaar onderzoek verrichten naar desinfectie van ziekenhuisafvalwater en riothermie.

Het Nagrewa-project is 19 september afgesloten met een presentatie van de resultaten door de deelnemende partijen: Waterschap Aa en Maas, Waterschap Peel en Maasvallei, het Niersverband, het Schwalmverband en Waterschap Rivierenland.

De vismigratie is verbeterd door de aanleg van vispassages bij molens en gemalen, de ecologische waterkwaliteit is versterkt, Duitse en Nederlandse waterschappen gebruiken voortaan dezelfde meet-systemen en maken vanaf nu gebruik van een grensoverschrijdend gegevensbestand. Ook zijn in goede samenwerking met agrariërs maatregelen getroffen ter verbetering van de waterkwaliteit en natuur.

Tijdens de slotbijeenkomst is één van de Nagrewa-projecten, de Vierlingbeekse Molenbeek, geopend. Basis- en middelbare scholieren hebben die dag al varend spelenderwijs ervaren wat waterschappen doen. Daarnaast zijn bezoeken afgelegd aan belanghebbenden.

Ziekenhuisafvalwater

Het nieuwe onderzoek rondom het afvalwater van ziekenhuizen in het noorden zal zich aan de Nederlandse zijde concentreren op het Antoniusziekenhuis in Sneek. Het richt zich vooral op antibiotica-resistentie. De aanwezigheid van antibiotica en antibiotica-resistente bacteriën in afvalwater van ziekenhuizen kan zorgen voor de bevordering en verspreiding van resistentie, wat een gevaar voor de volksgezondheid kan opleveren. In het project zal de omvang van het probleem in kaart gebracht worden en zullen diverse innovatieve technologieën zoals UV-behandeling, ultrasoon geluid, membraan-technologie, hogefluxozonisatie en desinfectie in een fluide bed inductiereactor worden getest.

Riothermie

Met riothermie (warmteterugwinning uit rioolwater) bestaat reeds meerdere jaren praktijkervaring in met name Zwitserland en Duitsland. In Nederland is deze techniek nog nauwelijks ontwikkeld, maar begint de interesse op gang te komen (zie ook de vorige H₂O).

Binnen het project wordt gekeken naar het ontwikkelen en testen van zakelijke toepassingen van kleinschalige terugwinning van warmte uit de riolering, vervuiling van warmtewisselaars in een zuivelfabriek en de ontwikkeling van een GIS-instrument om kansrijke locaties voor warmteterugwinning in beeld te brengen.

Het accent ligt aan de Duitse zijde van de grens. De deelnemende bedrijven en instellingen willen hun netwerk uitbreiden en de samenwerkingsmogelijkheden met Duitse collega's onderzoeken en vormgeven.

Het project Watertechnologie wordt in het kader van het Interreg IV A-programma Deutschland-Nederland medegefinancierd door het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Ministerium für Wirtschaft, Arbeit und Verkehr Niedersachsen, het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de Provincie Fryslân en de Provincie Groningen. Het wordt begeleid door het programmamanagement Interreg van de Eems-Dollardregio.